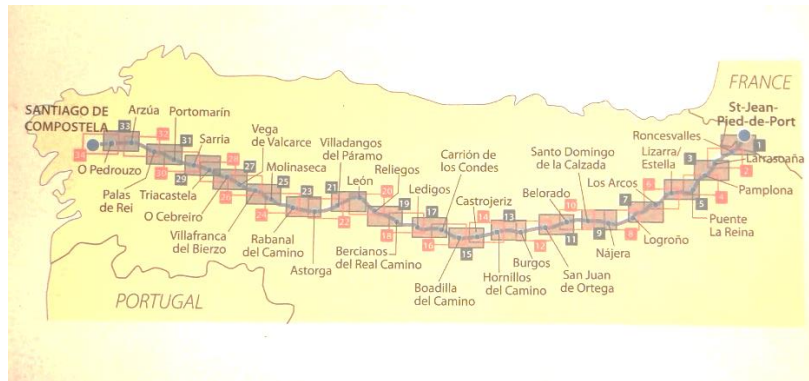

Onze tweede fietsreis naar Santiago de Compostella

In 2015 maakten we fietsreis naar Compostella: Ik met mijn nieuwe racefiets en Tiny per de auto met de Maggiolina daktent van camping naar camping. Deze ruilden we in 2022 om voor een snel opzetbare Bardani Airwave tent. Zo gaan we voor de 2^e keer op reis naar de pelgrimsstad Santiago de Compostella.

We kiezen voor dezelfde route, maar zal mijn beleving ook hetzelfde zijn? Dat is de grote vraag. Zullen we tijdens de tweede tocht weer verrassende contacten leggen met reisgenoten? Kan ik zo'n etappefietsstocht fysiek en mentaal nog wel aan? Ik mis zelfvertrouwen en spreek mijn twijfels nauwelijks uit maar ze spelen mij wel door het hoofd.

Tiny wil de reis graag nog eens doen om er meer van te kunnen genieten. De vorige keer waren de acht fietsdagen voor haar zo voorbij. Ze had zich de aankomst in Compostella heel anders voorgesteld. Moet het daarom nog een keer? Immers, de aankomst bepaalt niet enkel de beleving. De tocht vanuit het Franse St. Jean-Pied-de-Port naar Santiago de Compostella is bijna 850 kilometer met ruim 10.000 hoogtemeters en iedere dag heeft zijn eigen hoogte- en soms ook dieptepunt.

Gedwongen door de heersende hittegolf met ruim 40 graden wachten we wat koeler weer af in een appartement met airco. Voor het lijf is dat wel goed, maar voor de moraal zeker niet. Door het comfort dat ons omgeeft voel ik me helemaal niet voorbereid. Ik hunker naar inspanning, naar de adrenalinestoot als er echt geklommen moet worden over de Pyreneeën, naar het afzien, naar de rust die neerdaalt als een top bereikt wordt.

In één nacht daalt de temperatuur ruim 20 graden. Volop zon wordt zwaarbewolkt met miezerregen. Wat een omslag! Met regenkleding aan vertrek ik vanuit onze tijdelijke 'comfortzone' naar de rauwe werkelijkheid. Die begint zodra ik het toeristische St. Jean-Pied-de-Port achter me laat. Op de stille ophoog slingerende weg voel ik me plotseling weer in mijn element. Het vertrouwde motorgeluid van Tiny's auto brengt me even terug; het is geen solo rit want we doen het samen. Ze zal weer heel wat keren moeten wachten op mij, maar dat is haar 'way of life' tijdens dit soort tochten. Miezerregen gaat over in mistflarden. Een natte weg voor me, staan, zitten, sissss .....sissss..... het geluid van de banden bij iedere pedaalslag. Zo bereik ik 'zen' de stille top op ca. 1.200 m. Een korte afdaling naar Roncesvalles volgt; de abdij is de eerste stempelpost. De tocht is echt begonnen.

Op deze eerste dag ervaar ik grote verschillen. Vanuit de koele mist naar een benauwende zonneschijn richting het eindpunt van de dag in *Puente la Reina*. Ik fietste door een gebied dat kortgeleden geteisterd werd door bos- en veldbranden. Ik zag deels afgebrande graanvelden en de weg bleek geen grens voor het vuur. De brandlucht was nog waar te nemen, maar op de hoge berg naast het dorp is alles vrij gebleven van het vuur. Van hittegolf onderweg naar na-ijlend zomerweer. Maar op de berg naast *Puente la Reina* zindert de zomer nog even door. Om daar te komen beleven we het eerste stressmoment van de reis. De erg steile grindweg waar Tiny, na enige aarzeling, met slippende banden naar boven rijdt, leg ik maar te voet af. De camping blijkt nagenoeg verdwenen. Gelukkig is er in de nog aanwezige 'Albergue' wel een stapelbed in een klein kamertje beschikbaar. We ontmoeten de eerste reisgenoten; een jong stel uit Engeland dat via de Franse kust is afgezakt naar Spanje en een Nederlander die per TGV naar Bordeaux is gereisd en daar met een vouwfiets aan zijn kampeertocht was begonnen. Of ze ook naar *Compostella* reizen? Ja, maar zonder tijdspad of geplande routes. Het is een eerste ontmoeting met reisgenoten en het maakt gelijk de grote verschillen duidelijk in de manier van reizen naar één en dezelfde bestemming.

We zijn drie dagen verder. Met al mijn twijfels over de fietstocht had ik Burgos als eerste ankerpunt gesteld. In deze eerste fietsdagen herkende ik weer wat me werkelijk drijft: doorgaan ondanks tegenslag of vergissingen. Blij worden van de ontmoetingen met Tiny en haar zorg voor mij. Mij verwonderen over het ongebreideld optimisme dat ze onderweg uitstraalt. Het geeft me steeds weer de energie om door te gaan en te genieten van wat op mijn pad komt. De afwisseling van stad naar land, van tempo maken naar zwoegen met tegenwind, van zon naar regen. Ik beleef het allemaal opnieuw.

Ik heb een gps-route en het routeboekje voor het Spaanse deel van de St. Jacobsroute. Het kan eigenlijk niet misgaan, maar in *Logrono* raak ik het spoor bijster. Driemaal begin ik op hetzelfde punt, tot ik mijn boerenverstand gebruik en op het gevoel een richting kies. Het blijkt ook nog de goede route te zijn! Vanuit een stadsparkje naar een zeer geaccidenteerd en slingerend rotsig pad. Kilometerslang denken dat het nu wel zo voorbij zal zijn, maar een betere weg komt er niet. Nee, het duurt tot kort voor het einddoel van de dag voor de normale weg zich weer aandient. We kamperen in *Navarrete*, gebruiken de volgende dag samen een uitgesteld ontbijt in het park van *Najera*. Soms herken ik de weg, dikwijls niet. Donkere lichten komen en gaan. Soms plent de regen neer en doe ik haastig alle regenkleding aan. Ik schuil in *Santo Domingo* onder de statige zuilengalerij van de kerk en de winkelstraat en kom opgelucht aan in *Belorado* waar ik wel Tiny's auto zie staan maar Tiny zelf niet. Samen gaan we op zoek naar een 'Albergue de peregrinos' en genieten van het hartelijk welkom. Even bijkomen, alles drogen, energie verzamelen voor het vervolg.

Het weer blijft onberekenbaar. De geaccidenteerde hoogvlakte geeft alle ruimte aan de elementen. De dreigende lichten en striemende buien versmallen mijn gedachten. Nu is het doorgaan, overleven, opschieten, zoeken naar waar ik even kan schuilen. Tegen de deur van een eenzame schuur in het weidse landschap vind ik bescherming terwijl Tiny een stukje verder in de beschutting van de auto naar mij kijkt. In *Arlanzon* eten we samen een boterham in een bushokje, nog even en we zijn in *Burgos*. Ik probeer me te herinneren hoe ik bij de

camping moet komen. Nog eens schuilen en dan eindelijk, daar is de camping. Ruim bezet met campers waarvan de 'bewoners' anoniem blijven. Hier geen verrassende ontmoeting zoals vorige keer met het Friese tandem duo Addie en Annie. Wel een rustdag. Het bezoek aan de stad en de rondgang door de monumentale kathedraal is een cultureel pareltje van de reis.

Het volgende ijkpunt is Hospital de Orbigo. In 2015 beleefden we, zeer verrassend, de Middeleeuwse feesten die jaarlijks in dat stadje worden gehouden. We bleven er een nachtje voor over en genoten van de optochten, een toernooi in de bedding van de Rio Orbigo met paarden en krijgers in Middeleeuwse kledij, we genoten van de pelgrimsmenus en de feestelijkheden. We voelden ons, samen met vele pelgrims, één grote familie onderweg naar Compostella.

Ik heb, over de open vlaktes op ca. 800 meter hoogte, twee tamelijk saai en lange ritten achter de rug. De eindeloze graanvelden reiken tot aan de horizon en bieden weinig bescherming in het gure weer. Ik zag eenzame pelgrimswandelaars voor wie het vast en zeker een beproeving is om die enorme afstanden zonder beschutting te moeten overbruggen. Ik fietste langdurig met het verstand op nul met een veelal jagende tegenwind over de eindeloze wegen. Slechts zelden werd de cadans onderbroken door een cultureel object of stadje. Ik denk veel aan sportvriend Jan, die wandelend onderweg is vanuit Nederland naar Compostella. Hoe gaat hij dit Spaanse landschap ervaren? Moet ik mijn kennis met hem delen? Ik besluit het niet te doen. Uit zijn dagelijkse App berichten maak ik op dat hij open staat voor verrassingen en spontane ontmoetingen, maar wel zijn eigen plan uitvoert. Later lees ik wat hij schrijft over deze hoogvlakte, de Meseta:

“Vanmorgen had ik het gevoel alsof ik in een bootje op de oceaan dreef, dan zie je, zo ver je kijken kan, alleen maar water; nu zag ik alleen maar graanvelden om me heen met soms een paar velden met zonnebloemen.”

Het kan er ook verschroeiend warm zijn, dat heb ik in 2015 ervaren. Nu is het guur en koud en ben ik blij met elke de afwisseling. Enkele keren noopten lange gravelpaden stuurconcentratie en hadden buien een snelle verkleedpartij tot het gevolg.

Bij de vroege starts was het amper boven de 10 graden en dat in juni! De 'Bogen van San Anton', kort voor het historische stadje *Castrojeriz*, al gesticht vóór het jaar 1000, is zo'n welkome onderbreking van de barre fietstocht. Een bijzonder gezicht, de weg loopt onderdoor de bogen, alsof het de poort van een stad is, maar daarachter zie je pas in de verte het stadje liggen. Op een tafeltje naast de bogen zie ik een stempelkussen dus ik stempel hier mij pelgrimspaspoort af. Daarna fiets ik stapvoets door *Castrojeriz* en na een korte klim langs talrijke 'hospitales' met uitrustende tijdelijke bewoners, kerken en abdijen. Kort voor *Fromista* bewonderen we samen een deel van de waterkunstwerken uit de 18^e eeuw. We zien daar enkele van de tientallen sluisjes die gebouwd zijn om schepen van de hoogvlakte, 150 meter lager in het Canal de Castilla te krijgen. Welkome afleidingen tijdens deze saai dagreizen.

Als ik Carrion de los Condes binnen fiets, herinner ik mij de vorige reis. Na warme dagen was mij een zware onweersbui overvallen waarin de temperatuur een duik maakte. In het stadje moest ik eerst flink opwarmen en verkleden voor ik verder kon.

De provinciehoofdstad, *Leon*, laat ik nu rechts liggen en kies voor de toch wel saaie omweg met tot slot een smalle grindweg tot kort voor het historische *Hospital de Orbigo*. Na twee lange etappes sta ik weer voor de monumentale brug over de Rio Orbigo. De brug, als vroegere toegangspoort tot het stadje. Op de camping is het bedrijvig maar de gezelligheid van toen ontbreekt. Maar ik weet: Vanaf hier begint de rit naar de bergen en daar verlang ik naar.

Ik was me er tevoren niet van bewust, maar ik concentreer mij deze reis op tussenliggende ijkpunten. Het heeft een positief effect. Ik geniet meer van de dagelijkse verschillen in omgeving; ben niet bezig met het einddoel en ik vraag mij steeds af hoe de, in aantal toenemende, wandelpelgrims de motivatie vinden om de steeds wisselende landschappen te doorkruisen. Nu wacht hen en mij een heel ander gebied en toch zal me dat vast verrassen, want ik heb tot nu al ervaren dat de rit naar Compostella geen kopie is van de vorige tocht. Nieuwsgierig en vol goede moed verlaat ik Hospital de Orbigo en richt me op het volgende doel: Sarria.

Na opnieuw een koude start is de plotseling opdoemende steile klim naar *Astorga* de toegangspoort naar het berggebied. Na de eerste heerlijke klimkilometers drinken we in het bergdorpje *El Ganso* bij een verwarmend ochtendzonnetje onze koffie. Daarna klim ik enthousiast door naar het Cruz de Ferro (1.504 m). Al vanuit de Keltische tijd markeert een steenhoop de top, en die wordt ieder jaar hoger met niet enkel stenen. Er passeren hier vele pelgrims en zij houden de traditie in ere, niet enkel met stenen maar ze laten ook andere voorwerpen achter op hun weg naar Compostella. De afdaling naar *Molinaseca* is uitdagend, maar ik doe het langzaam om vanaf deze hoogte te kunnen genieten van de mooie vergezichten. Langs de weg zie ik voornamelijk lage begroeiing waarvan het groen tussen de stekelige dorre bosschages nog niet overheerst. In tegenstelling tot de klim, volgen de wandelaars hier ook de rijweg dus ook daarom al is een snelle afdaling niet raadzaam. *El Acebo* is geen dorp waar het verkeer gemakkelijk passeert. Tiny kent het en ze manoeuvreert de auto nauwgezet door de smalle hoofdstraat van dit karakteristieke bergdorp. In *Molinaseca* is de afdaling voorbij en we beleven er een harmonieuze en zonnige namiddag aan de boorden van de rivier.

We kiezen er bewust voor om de passage door *Ponferrada* op een weekenddag te doen. Van de vorige keer herinner ik mij dat we eindeloos zochten naar een camping tussen het drukke verkeer. Nu, in de vroege ochtend, is er nauwelijks verkeer en ik kan zelfs genieten van de toeristische route door de stad die de gps mij wijst. Deze dag passeer ik regelmatig groepen kinderen die onder leiding een deel van de St. Jacobsroute wandelen. Niet van iedereen straalt

het enthousiasme af en dat zal vanaf hier tot het eindpunt ook zo blijven. Hoe dichterbij het einddoel, hoe drukker met wandelaars; maar voor velen die in groepsverband wandelen lijkt het wel een verplicht nummer! Na de tweede stad op dit traject, *Villafranca*, gelegen tussen twee bergketens, wacht de klim naar het pelgrimsbeeld ter hoogte van *San Roque*. Tijdens onze eerste reis was het een geleidelijke klim over een saaie hoofdweg met op het laatst enkele steil verlopende bochten naar de top. Ook nu volg ik eerst de hoofdweg en bij een groot wegrestaurant eten we ons uitgesteld ontbijt. Tot hier moesten de wandelaars een smal pad volgen achter de vangrail van de weg. Wat saai lijkt me dat! Maar tot onze verrassing verandert dat nu snel. De hoofdweg is afgesloten en we moeten naar beneden, het dal in, naar *Las Herrerias*. Voor mij veel interessanter dan de hoofdweg, maar geldt dit ook voor Tiny? Ze volgt mij wel op deze smalle weg, maar even later zie ik haar in overleg met de mannen van een gemeentelijke reinigingsdienst. Druk gebarend maken zij haar duidelijk dat ze de smalle bergweg moet blijven volgen. De hoger gelegen bredere weg blijkt ook daar nog afgesloten te zijn. We vervolgen de smalle, sterk stijgende weg met percentages tot 14% tot we een 'alberge' tegenkomen bij *La Faba*. We nemen samen een pauze en vertellen elkaar enthousiast over de ongedacht verrassende wending in deze dag. Maar we zijn er nog niet! Het naar Compostella wijzende beeld bij *San Roque* bereik ik pas na nog eens een flinke klim met delen van ruim boven de 10% stijging. Voor het eerst sinds Puente la Reina zweet ik volop en ik geniet volop van deze zonnige dag. Vanaf *San Roque* volgt een erg lange daling over een brede weg tot kort voor *Sarria* waar we de camping vinden.

We zijn nu binnen het bereik van het einddoel: Santiago de Compostella. De ervaring van de vorige reis leerde dat een tussenstop, halverwege de nog resterende route van ca. 150 kilometer, moeilijk te vinden is en doorrijden, zoals de vorige keer, ben ik nu zeker niet van plan. We gaan genieten van de aankomst en zullen de laatste etappe dan ook kort houden. Waar we de vorige keer vertwijfeld zochten naar een overnachtingsmogelijkheid en die niet vonden, rekenen we nu op meer geluk.

Met alle regenkleding aan vertrek ik uit *Sarria*. Tot Compostella zal het sterk heuvelachtig blijven met nog ruim 2.300 hoogtemeters voor de boeg. Pas in de middag klaart het wat op. In tegenstelling tot enkele dagen geleden is het hier groen om me heen. Nu en dan kom ik door een verstild dorp. Ergens op een heuveltop staan twee fietsers bij te komen van de klim. Ze zwaaien naar me en roepen wat, maar ik zit blijkbaar zo in mijn cocon dat ik niet direct reageer. Wat later besef ik dat ze Nederlands spraken en de blauwe fietstenues kwamen ook wel Nederlands over. Dus ook onderweg naar Compostella? Ja, dat hoorde ik later van Tiny. Zij had een geanimeerd gesprek gehad met de vader en zijn zoon die vanuit Haarlem al weken onderweg zijn en nu ook het einddoel naderen.

Waar ik de vorige keer een route via de hoofdweg richting Compostella volgde, en deze in mijn haast niet verliet, sla ik in *Melide* nu wel af in zuidelijke richting. Met afwisselend beboste en open hellingen stijgt en daalt de route door een aantrekkelijker gebied dan eerder op de dag. Of ligt het aan het gemak waarmee ik nu fiets? Ik voel me per dag sterker worden en vind het jammer dat de route er morgen alweer op zal zitten. In *Arzua* treffen we in een luxe 'Albergue'

nu wel een prachtig onderkomen voor de nacht en kunnen uitgerust aan de laatste dag beginnen. Dan heeft Tiny alle tijd om de goede camping in *Santiago de Compostella* te vinden.

Met mist en nevelflarden vervolg ik de volgende morgen de route; weer even via de drukke hoofdweg. Direct na de start doemt in de mist een andere fietser voor mij op die even stil is blijven staan om zijn kaart te raadplegen. Hij heeft hetzelfde routeboekje zie ik, maar ik stop niet. We treffen elkaar later bij een bakker waar hij bij mij aanschuift voor koffie en wat lekkers erbij. Hij vertelt over zijn reis vanuit Nederland. Hij ziet ernaar uit om vanavond zijn vrouw te ontmoeten in Compostella. Ik doe mijn verhaal, en zoals steeds blijkt de samenwerking tussen Tiny en mij een unicum te zijn dat grote bewondering oplevert. 'Solo, maar niet alleen' zo luidt de titel van mijn boekje over de 100 Cols tocht, waar wij beiden op onze eigen manier intens van genoten hebben en dat geldt ook voor deze reis.

Tiny meldt mij dat ze de goede camping heeft gevonden en daar op mij zal wachten. We moeten nu nog een mooi einde aan de reis vastknopen, maar dat bewaren we voor de volgende dag.

In het vervolg van deze laatste rit sta ik ineens, vanuit de groene omgeving, voor 'de poort' van Santiago de Compostella. Een smal en steil oplopend straatje leidt naar een drukke hoofdstraat. Op naar het centrum! Werkelijk, in drommen zie ik pelgrims zich bewegen richting kathedraal en ook ik eindig op het grote plein met de kathedraal als majestueuze trekpleister voor alle types toeristen die je bedenken kan. Na een uurtje fiets ik op het gemak naar de camping waarvandaan we uitkijken op de stad.

De volgende dag nemen we de bus naar het centrum. Het verkeersvrije plein voor de kathedraal is bevolkt met honderden toeristen. We genieten van een hapje en drankje en het besef dat we deze bijzondere reis opnieuw samen hebben voltooid. We nemen nu wel de tijd om, samen met velen, in het gebouw van de organisatie 'St. Jacobsroute' ons pelgrimspaspoort te laten controleren en in ruil daarvoor een diploma te ontvangen; het bewijs dat we de route volgens plan hebben afgelegd.

Een goed einde, na een begin vol twijfel. Hetzelfde als de eerst reis? Verre van dat. We hebben nieuwe ervaringen opgedaan en samen genoten van de Spaanse St. Jacobsroute naar Santiago de Compostella.

